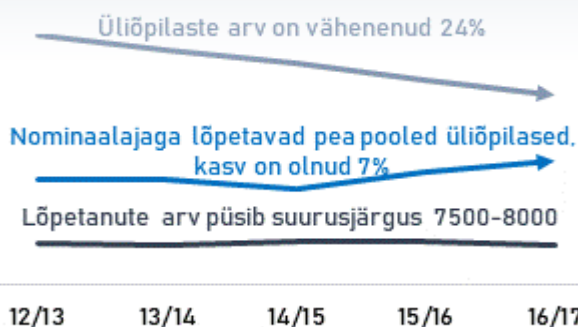

REKTORITE NÕUKOGU VIIS TEE SI TULEVIKKU VAATAVATE OTSUSTE TEGEMISEKS KÕRGHARIDUSES

Kõrgharidusreform toimib – efektiivsus on kasvanud, õppekavade arv väheneb, LTT erialade lõpetajate arv kasvab

Üliõpilaste arvu vähendamise taustal on ülikoolid suutnud lõpetajate arvu hoida samal tasemel, sh on kasvanud nii nominaalajaga lõpetanute osakaal kui prioriteediks seatud LTT erialade lõpetajate arv. Õppekavade arvu on viimastel aastatel vähendatud keskmiselt 4% aastas. See näitab, et riigi poolt rahastamismudeliga ülikoolidele seatud stiimulid on andnud tulemusi ja halduslepingutega saab neid muutuseid juhtida.

Reformide jätkamine uute halduslepingute alusel vajab ka uut finantsperspektiivi – rahastamise külmutamine tähendab kõrghariduse isevoolulist kokkutõmbumist

Praeguse teadmise juures on rahastamine külmutatud seitsmeks aastaks. Selle tulemusena jätkub viimase kolme aasta trend akadeemiliste töökohtade vähendamise ja õppekavade sulgemise suunas. Kahe aasta jooksul on ülikoolid vähendanud akadeemiliste töötajate arvu 315 võrra (FTE). Pikaajaliselt ei võimalda see hoida

eestikeelse kõrghariduse kättesaadavust ning mahtu (eesmärki 40% eagrupid kõrgharidusega), hariduse kvaliteeti ega selle erialalist ja piirkondlikku mitmekesisust.

Kõrghariduse rahastamine peaks kasvama koos ühiskonna rahaliste võimalustega.

Kvaliteedi tagamiseks tuleb investeerida inimestesse – õppejõudude järelkasvu tagamiseks tuleb tõsta eelkõige nooremõppejõudude töötasu

Kõikide ülikoolide nooremõppejõudude töötasu oli 2016. aastal väiksem sama ülikooli lõpetanute keskmisest teisest sissetulekust. Sellistel tingimustel ei leia tugevad lõpetajad motivatsiooni ülikoolidesse jäämiseks. Ülikoolide arenguks on nõuete ja ootuste tegelikult täitmiseks vaja tõsta õppejõudude töötasu – ka professorite tasud jäävad alla erasektori tippudele.

Ülikoolid ootavad selgeid eesmärke – prioriteedid, sh tööturu ootused, tuleb selgelt sõnastada ja laiemate ühiskondlike vajadustega tasakaalustada

Kriitika kehvade ja valedel erialadel lõpetajate osas tuleks sõnastada selgeteks hõive ja palgasignaalidega arvestavateks ootusteks, arvestades samas laiemate rahvusliku kestmise huvidega. Üliõpilaste, ettevõtjate ja riigi ootused

ja eelistused investeerijatena ning ülikoolide arengueesmärgid saab parimal viisil ühildada vaid pikaajalisse koostöösse ja usalduse kasvu panustades.

Hoidugem loosungitest – rahvusvahelistumine ei ole eesmärk omaette, vaid vahend kõrghariduse kvaliteedi tagamiseks; ülikoolide ettevõtlikkus ei seisne ettevõtluses; ei ole õigeid ja valesid erialasid, võivad olla valed proportsioonid

Ülikoolide rahvusvahelistumine tagab Eesti rahvusvahelise haarde. Inglisekeelsed programmid loovad mitmekesisuse, tõstavad nõudmisi üliõpilaskandidaatidele ja õppejõududele. Välisüliõpilased on võimekas täiendus meie tippspetsialistele; ülikoolid ootavad suuremat toetust nende ühiskonda integreerimisel. Ettevõtlik ülikool on eelkõige väärtuste küsimus, mitte kommertsialiseerimis-

tegevuse, ettevõtluslepingute ja uute ettevõtete loomise maht. Eesmärk ei ole maksimeerida ülikooli otsesest majandustegevusest saadavat tulu, vaid kasutada senisest paremini ülikoolides olevat intellektuaalset potentsiaali laiemal ühiskondliku mõju saavutamiseks. Erialade mitmekesisus on vajalik tasakaalustatud ühiskonnale; erialad, millele on selge tööturunõudlus, ei saa olla üleardid.